

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.

Posamezna številka velja 2 kroni.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Ugotovitev Jugoslovánsko—Madžarske državne meje.

Trianonska mirovna pogodba, po šteroj so ugotovljene meje med Madžarsko državo i Jugoslávijo, Čehoslovaško, Romanijo i Austrijo, je potrjena, pa pridejo v najkrajšem časi komisije, štere postavijo med té države mejnike na črti, šteta dela zdaj že mejo. S tém do meje definitivno določene. Da so té meje, povejmo med Jugoslávijo i Madžarsko bile za nás tudi dozdej že definitivne, je dokáz dejstvo, da smo mi že 12. avgusta 1919 leta zasedli i prevzeli zemljo, šteta je po trianonski pogodbi določena bila Jugosláviji. Z vsem tém pa so se najšli ljudje, posebno v Prekmurji, šteta ali niso poznali predpise Trianonske pogodbe, ali so pa iz prirojene njim zlobe hujskali i rovárilili národ v Prekmurji, češ, Prekmurje spádne nezáj pod Madžarsko. Národ že tak iz mantran zdaj z edne, zdaj pálek z drúge madžarske stráni, je postao neverliv.

Z vsem tém, da se mu je na lejpi i lúbezni način pripovedávalo, da Madžar na toj zemli nigdár več nede gospodáro, nej šteo poslušati svojega brata, šteta mu je samo dobro želó, nego je poslušao ráj od Vogrov pláčane hujskáče, šteta so ga tak daleč odvedli, da je nej šteo niti ničvrednega madžarskega denárja svoječasno zamenjati za dober jugoslovenski denar. Zdej je njemi žao, da se je pústo po rázni madžarski lumpih zapelati. Ti lumpi pa mu ešče vsigdár ne dájo mirú, i mi smo prepričani, da do hujskali náš národ v Prekmurji do zádnejega trenutka kak postávi komisija mejnike med Jugoslávijo i Madžarsko. Ár želimo našem lúdstvi v Prekmurji samo dobro, v prvoj vrsti pa zadovolstvo v lastnoj držávi to je v Jugosláviji, priporočamo nujno našem národu, da se ešče v zádnejem časi ne dá zapelati po rázni hujskáčov, šteta do potem, kak náš národ nahujskajo na kakšo nepremišleno delo, ešče právočasno skočijo čez mejo, a nahujskano lúdstvo pa prepústijo roki pravice, šteta de krivce pošteno i brez vsmljenja zadela.

Madžári i madžaroni do poskušili prav gotovo motiti razmejitevno komisijo s kakšimi prošnjami i nadlegovanjem, šteta je pa že vnaprej brez uspešno, ár se na Trianonski pogodbi ne dá nikaj več spremeniti. Kak smo že pravli so po toj pogodbi meje že ustanovljene, do šteta smo mi že gnes gospodarji, do šteta séga že gnes Jugoslovanska držáva.

Komisija nede mogla nikaj spremeniti, ár Trianonska pogodba je zákon, šteteroga

se more držati Jugoslávija, Madžarska i tudi vse drúge zainteresirane držáve.

S tém smo mi, kak dobri bratje Prekmurcey včinoli svojo dužnost i naše lúdstvo právočasno opozorili. Što toga našega dobroga naveta nede poslušao i se dá zapelati k nepremišlenim delom, té naj zatim posledice sam sebi pripíše. Lúdi, šteta plújejo v skledo iz šteta jejo, se bode od té sklede proč spravilo.

Ešče ednok: na dozdejšnji meji se nede prav nikaj spremenilo kak samo to, da se tá postavijo mejniki, šteta do za večno kázali gde meha Jugosláviji i gde začne Madžarska. Vse prošnje i vse hujskanje je pa brezuspešno i kaznivo, če jih izvájajo v grozečoj obliki. Pamet je — žamet.

Atentát na našega notrášnjega ministra Miloráda Draškoviča.

Komunist Alija Alijagovič je vstrelo v Delnicah 21. julija tl. ob 10 vóri našega notrášnjega ministra M. Draškoviča.

Atentát se je na sledéči način izvršo: Kak se je šo minister Draškovič s svojimi otroki, 10 letno hčerko i 8 letnim sinom spancerati po delniškem gozdiču, je k njemi stopo rávno té, gda se je minister s svojimi otroki pogovarjao na nekšoj klopi, 26 let stári komunist Alija Alijagovič i dao na ministra 2 šteta z browning pištolo, šteta eden je zadeo ministra v glávo, a drúgi v srce, vsled česar je bio minister pred očmi svoji otrokov na mesti mrtev. Kak je komunist to delo svršo, je šteo pobegnóti, a za njim je okočo eden detektiv, šteta je tam v bližini bio, i ár je šteo Alijagovič strelati tudi na detektiva, je té potégno svojo pištolo i je proti Alijagoviči streló, šteteroga je v glavo trufo, no, ga je samo lejko ranio. Priskočila sta ešče dva žandarja i včasni so to komunistično zverino v človeškoj podobi obvládali i ga pelali v Delnice, gde ga je ščelo lúdstvo na kosce raztrgati. To bi se tudi zgodilo, či ne bi ga žandermarija očuvala, ár on more povedati za svoje sokrivce. To je v ednom meseci že drúgi atentát vprizoren po komunistih, šteta so si pa s tém sami položili sebi štrik za vrat. Te vrste ljudje nej so vrejdní da bi živeli med drúgimi poštenimi lúdi, pa se bode odzdej naprej postopalo ž njimi kak z lúdi, šteta v človeško društvo ne spádajo. Človek more biti vse, ali pri vsem ostáti more človek. Što je pa zverina,

s tém se pa more postopati kak z zverinov i takše zverine so komunisti, šteta bode, ár hočejo ránc oni drúgim poštenim lúdem življenje vzéti, vzéto njihovo lastno življenje. Naše lúdi opozárjamo na to vrsto lúdi, šteta se imenujejo komunisti, a so v resnici krvoločne zverine, da proti njim tudi kak proti zverinam nastopajo.

Iz Draškovičevega življenja.

Pokojni minister Milorad Draškovič je bio edna najmočnejši politični osebnosti našega časa. Bio je sin kmečki starišev, rojen leta 1873. v Polamu v rudniškem okrožju. Dovršo je študije v Belgrádi, Kak mládi odvetniški kandidát se je podao v Švico, da tam študira kmetijske panoge, zlásti mlekarstvo i specijálno fabrikácijo švicarskega sira. Že v mládi letaj je bio izvoljen za poslanca v srbsko národno skupščino i to dvej okrajih naednok. Obdržao je mandát v svojem rojstnem kráji. Od toga pa do njegove smrti je bio član parlamenta. Za časa umika srbske vojske preko Albánije je prevzeo vojno ministerstva. To delovanje spáda med najpomembnejše odlomke njegovega življenja, z lastnov živlenskovo opasnostjov je bio noč i den na nogáj, da je rešo, ka se je rešiti dálo. Pred krátkim podao se je s svojimi otroci v Delnice, da si tam oporávi svoje zdrávje, a mesto toga ga je tam čakala tragična smrt. Z njim zgúbili smo ednoga od najbolje delavni mož pri našoj vládi.

Ka se čúje — ka se piše?

G. dr. Czifrák Jánoš v Murski Soboti. Murka Sobotá je dobila ednoga gospoda, v persóni g. Jánoša Czifráka. Či bi prišao v našo slovensko Prekmurje kak samo gost z svojov familijov, nikaj ne bi pravli, no, ali té g. Jánoš se šče tú stálno naseliti. Pa ka več! Ešče odvetniško pisárno odpré! Hvála lejpa g. Jánoš na Vašo dobroto, ka telko nakanjenosti máte napram Prekmurja, ka bi ga radi pod vsakšov cejnov v jurističnem vpoglédi vodili, našim kmetam Vaše že dávnok poznáne i predráge lbis-redibis svete, tanáče dávali. Mi Vás ne razmimo, g. Jánoš. Vi ste ránc tisti bili, ki ste svoječasno arogántno i gizdávo naglašúvali: Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita. Zakaj ste pa zdaj tam njáli té vogrski Kánaán? Ali je pa Vam bogši i lepši slovenski krúh v Prekmurji, ka ste k nam prišli? Pa či ste se že nakánili v Prekmurji naseliti, zakaj te nej ste prišli, gda so naši bratje zasedli Prekmurje? Te so Vam vroča bilá tla, zdaj je pa že kaj popihno v Vam tisti madžarski millenární díh, šteteroga zdaj edino Vi zastopate v našem Prekmurji. Nikaj nam ne zamerte, ali gda Vás vidimo, nam v pamet pride tista prokleta vogrska aristokracija, šteta je tak ponosno

glédala na nás siromáke, na našega kmeta. Vi ste kondenzirana podoba toga dúha v Prekmurji. Vi ste goréča madžarska miseo. Nemate v sebi niti telko slovenskoga čútenja, ka bi samo rejč »Jugoslávija« brez vsakše drúge postranske misli lejko vöpovali. Vörte nam, nej smo Vaši neprijáteli, ali bi bogše včinoi, či bi na Vogrsko nazáj odišli, ár nam vse smrdi, ka nás samo opomniti dá na gizdávi madžarski plemenitni režim. Ite samo nazáj, pa v Szombathelyi lejko delate dale z ravnátelom Kováčom, z Horváth Palijem protestne shode kak begunci iz zasedenoga Prekmurja pod zástavom: »Megszállott vendvidék! S. H. S. (Siess Horthy siess!)«.

Prosimo Vás, ite nazáj, ár Vás žmetno glédamo, ár dišite po madžarskem i ár se naše pesnice na udár stisnejo, gda Vás vidimo. Ite samo, ár Vi poznate reči pesnika Vörösmarty-ja: a nagy világon-e kivül nincsen számodra hely... itt élned és meghalnod kell! — Ite tá živeti i mrejtí. Sapienti sat!

NOVICE

Političen klub J. D. S. v Murški Soboti.

Ob mnogobrojni vdeležbi pristašev J. D. S. vršil se je napovedani sestanek dne 26. julija t. l. v veliki restavracijski dvorani hotela pri Kroni v Murški Soboti. Na tem sestanku ustanovil se je »Politični klub« pristašev J. D. S., ki si je vzela nalogo: vestno in požrtvovalno delovanje na narodnem polju. Za predsednika je bil izvoljen g. sodnik Levčec. Vspeh nam more biti na temu polju zasiguran le, če bomo posvetili vse svoje moči skupnemu delovanju, ki bode na ta način prav gotovo rodilo zaželjeni sad. Osebnosti ne smejo pri idealnem delu za našo domovino igrati ali prav nobene vloge, ker vzoren in značajej mož ne bode svojih idealov nikdar žrtvoval radi anti-patije, katero morda slučajno goji proti poedini osebi, ki v temu pogledu kakor taka, ne pride v poštev. Zato pa upamo, da bomo pri bodočem sestanku pol. kluba J. D. S. v Murški Soboti do zadnjega idealnega in delavnega pristaša -- navzoči. Bodoči sestanek in kraj se bode pravočasno naznanil. Na svidenje! Tajništvo JDS v M. Soboti.

Gotovemu gospodu v Murški Soboti na znanje. Gospod, ki je opisal v zadnjih Kleklovih »Novinah« oni nesramni članek o Sokolski

slavnosti v Murški Soboti, dne 10. julija t. l. naj ne misli, da se njegovo delovanje že dalje časa ne opazuje, vsestransko z gnjusom. Potrebna je samo primerna beseda na primernem mestu in gospod bode enake nesramnosti lahko vganjal kje na svoj račun, a nikakor tu, kjer se je pospel na mesto, prav gotovo ne po lastni zaslugi, na katero ne spada. Ni naša navada terorizirati ravno radi tega, ker se terorizirati ne pustimo, najmanj pa od ljudi, ki so tu, da delajo v državnem duhu, a ne v nasprotnem. Spoštujemo pristaše vsake narodne stranke, nikdar pa ne bomo dopustili, da se na škodo bodi katere narodne organizacije, najmanj pa take, kakor je »Sokol«, na tako zločinski način greši po osebah, ki so najmanj v to poklicane. Smo se razumeli?

Zaroka. Sobočka »Zlata mladina« že pálik ednoga istinsko vrloga člana žgubi, slobod vzeme v kratkem od lepoga ledičnega stána naš priljubljeni mladénič, g. Géza Legenstein, zaročo se je z splošno simpatično in ljubljeno gospodičino Elizabeto Kemény, hčerko kavárnarja g. Marko Kemény-a. Iskreno čestitamo!

Sokolski dén v Murški Soboti. Šteri je bio v Szápáry-jovom parki v nedelo 10. julija t. l. na Sokolski slávnosti, tisti je vido z lástnimi očmi ono ogromno množino ljudstva, tisti je tudi vido, da se tam ni dogájalo nikaj nespodobnoga. Vse se je vršilo tak, kak se za poštene ljudi spodobi. Šteri pa ešče do zdaj nej vörvao, da so klerikálci ljudjé, ki ne znájó drúgoga, kak resnici v obráz pljüvati, lagati in nesramno obrekovati, tisti naj vzeme v roke, či njemi se ne gnjusi, Kleklnove »Novine« z dne 24. julija t. l., pa naj čtéj opis Sokolske slávnosti v Murški Soboti, 10. julija t. l., pa nam bode prav dao, kaj právimo, da je klerikálec vse, samo dober kristjan nej. Što ne lübi niti Bogá, ne lübi istine, a klerikálcam in njuvim »Novinám« smrdí istina, kak vrági blagoslovljena voda, kar dokazüjejo v vsaki številki svojih pregrešnih »Novin«. Več o tem govorili ne bomo.

Orlovski zlet. Ár je Sokolska slávnost 10. jul. t. l. v M. Soboti tak lepo izpáddla, šče Klekl 14. augusta t. l. pokazali, ka znájó Orli i »Marijine device«. V-to svrho zdaj že bobnaríjo po cejlom Prekmurji, da morejo priti vsi na »Božo pot« v Szápáry-jev park, gde bode »repica« nájlpeša, posebno či je to med drevjom, gde se lejko hodíjo parčki hladit... kak to právi tisti nesramni dopisnik v zádni »Novinaj«. No mi privoščimo tem

pobožnim parčkom, da se na 14. augusta med drevjom dobro okrepčijo, a glédat jih ne bomo šli, ár se to nam kak poštenim ljudem ne šika. Kak čüjemo sili Klekl tudi rázna županstva po Prekmurji, da pošlejo ljudstvo v Szápáry-jev park »med drevje hladit«. Priporočali bi županstvam, naj ne poslušajo Kleklna i njegove trabante, i naj pošlejo ljudij tisti dén raj v Martjance, gde bode poštena i pametna zabava ogengascev pri Jožef Vezéri. Orli pa naj se sáma za »repce« lovi po Szápáry-jevem parki, i naj se med drevjom hladi. (x)

Občni zbor »Podružnice vojnih invalidov« v M. Soboti. V nedelo 24. julija t. l. se je vršo vstanovni občni zbor prekmurški vojni invalidov v hoteli pri Kroni v M. Soboti. Vstanovnega občnega zbora se je udeležilo lepo število invalidov, štere je pozdrávil tajnik »Jugoslovenske demokrátke stranke« v M. Soboti gosp. Tone Vahtar, njim obrazložo potrebno organizacije tudi v Prekmurji, i prečitao pravila. Na to so invalidi zvolili sledéči odbor: za predsednika organizacije je bio izvoljen inv. Šoštaríč Štefan iz Vančavasi 44, a za odbornike invalidi: Novák Janez krojač M. Sobota 303, Kutoš Ludvik poljed. Križevci 160, Šiftar Janez poljed. Brezovci 18, Vrbjak Franc delavec Rakičan. S tém je ustanovljena organizacija invalidov tudi v Prekmurji, štera bo skrbela, da dobíjo invalidi redno njim pripadajočo podporo po v Jugosláviji obstojéčem invalidnem zakonu.

Zabáva sobočkega ogengasilnoga drúštva. V nedelo 24. tm. se je vršila na vrtu hotela Benko v M. Soboti celo dobro vspela zabáva. Z vspehom je drúštvo lejko zadovolno. Pri zabávi smo vidli vse ličnosti našega mesta, ka nam slüži za dokáz, da se razmi. plemeniti način drúštva. Gostí ni so se meli kaj pritoževati, ár je za žalodec skrbela dobra kuhinja i klet g. Benkoja, a za zabavo pa tri godbe i rázne drúge iznájdbe vrli naši ogengascev. Otroci izvršili so svojo nalogo pri popoldanski predstavi izborna, samo žao, da mnogo vsebine nej smo razmili. Zabava je bila neprisiljena i je želeti, da se tudi nadale vse naše meščanstvo nájde v krogu, gda de se šlo za podpérati plemeniti námen.

Pozor invalidi. Vse vojne invalide v Prekmurji pozovémo, naj vpošlejo svoj točen náslav: ime i priime, poseo, kraj stanovánja i hižno štev. na náslav: »Podružnica organ. voj. invalidov v M. Soboti«.

LISTEK.

Agrárna zajednica.

Poskušilo se je že večkrat v Prekmurji, da bi poedine, ali bár vékše občine nastáville takzváne agrárne zajednice za občino sámo, ali pa za več občin vküper. Doségamao so tej probe brez vsakšega uspeha ostanole. Lúdstvo se je ednostávno izjáвило proti tej zajednic, deloma, ár ne pozna pravila i námena tej zajednic, deloma pa ár se naše prekmurško lúdstvo boji od vsakše navotaríje, pa nájráj živé v stári rámaj, či glih ka nova vremena, naši novi položaj zahtevajo da i mi prema novim prilikam zravnamo nej samo naše gospodársko delovanje, nego i cejlo naše življenje.

Znáno je, da je Prekmurje té tao Jugoslávije, izklüčivo poledelsko, da nemamo izgleda, da bi se v kratkem kakša industrija v vékšem šteli narodila, i da je glávno vrelo naši dohodkov je naša zemlja, naša živinoreja. To je tudi znáno, da eden kmet sam nemre nigdár telko doségnoti, telko napraviti na svojoj zemlji, kak več kmetov vküper, šteri zatim z sküpnim delovanjem, medsebojnim pomáganjem nej samo da si svoj gospodárski položaj pobogšajo, nego oboženi materijálno i moralno v ednoj zajednici, gde so vsi za ednoga i eden za vse takše prednosti si izvojüjejo v gospodárskom življenji, štere bi eden samostojen kmet na sebe samoga püščeni nigdár nej mogao doségnoti. Pa to je ránč cil i námen agrárni zajednic.

Zdrüžiti kmete v ednoj občini ali v ednoj okolici v edno močno zajednico, gde poedni článi to glávno nálogo májo, da zajedničkim, medsebojnim delovanjem svoji článov pobogšajo svoje kulturno i ekonamsko stánje, posebno pa bi glédala tá zajednica nato, kak bi se lejko nájrže, nájlzej i nájlbole dobro izvedla agrárna reforma v vsej svoji točkaj.

Kak vidimo, tá zajednica kmetov bi edno takeš drúštvo bilo, štero bi zastopalo, bránilo i bogšalo zajedničke gospodárske interese svoji článov; nadale bi to drúštvo, tá kmetska zajednica prekvzela v zajedničko iz kriščávanje, v zajedničko upravo tisto zemlo, šteri nebi mogli, ali ne bi šteli racionálno obdelati tisti, šteri so to zemlo vslede praižvedbe agrárne reforme v roke dobili za obdelovanje; brigala bi se tudi tá zajednica, da člán takše knjige, takše časopise dobíjo, iz šteri bi se návčili racionálno i intezivno gospodariti; vtom článi smislili bi se večkrat strokovna predávanja obdržávala; článi toj zajednice bi sküpnno, zajedničko nücali i v skoriščávali mašine, vsefelé gospodárske mašine, nadale drúge premičninske i nepremičninske dobrote, štere držáva dá. Zajednici, ali pa do šteri pride sáma zajednica na kakšitétč način; nadale bi tá Zajednica od svoji článov prekvzela pejneze na shrambo oziroma na dober intereš; zvin toga pa bi dávala článom posojila v koristne i produktivne svrhe ali v gotovi pejne-zaj ali pa v potreboči za delo i življenje. Nadale nabávati bi mogla tá Zajednica za svoje článe vsakšovrstne živlenske potrebšćine; tá Zajednica

bi zatim lejko uzimala zemlo v zakup to zemlo bi zajedničko obdelávala i sküpnno bi odávala rázne gospodárske i hižne praižvode, štere pejneze, šteri dobiček bi zatim lejko obrnola na pobogšanje položája svoji článov.

To je v glávnom cil té Zadrüge. V Serbiji so se že dávnok ustanovile té Zajednice, i vidimo, da tisti kmeti, šteri se nahájajo v takši zajednic, dosta več i dosta bogše producirajo na svojoj máloj zemli, kak ovi drúgi na velkoj, ár v toj Zajednici za vsakega člána se briga, njemi materijálno i moralno z dobrim knjigama i gospodárskim predávanjima pomága Zajednica, štera v svojem delovanji ne gléda i nesmi na drúgo glédati, kak na interese na gospodárske i kulturné dobrote svoji článov.

Tü v Prekmurji bi posebno dosta pomágate takše Zajednice. V toj zajednici bi vküp stopili naši máli kmeti, šteri zdaj komaj-komaj životaríjo, i bi včasi spoznali dobrote toga gospodárskoga zadrüženja, ár bi medsebojnim pomáganjem, zajedničkim delom včasi zdignoli produktivno moč svoje zemle, i stém nej samo da olájšali svoj težáven stán, nego bi pomali z marlivom delom tak daleč prišli, gospodárski bi se tak ojáčali, ka ka bi v vsakšem poglédi zadovolni bili.

Šteri májo kaj čútenja v sebi za svoj dober gospodárski položaj, i spoj za gospodarstvene interese cejloga Prekmurja, tisti se morejo intezirati za takše agrárne zajednice, i potrúdití se, da bi se té zajednice čim prvle v korist cejloga našega lúdstva tudi ustanovile.

Sestanek pol. kluba J. D. S. Bodoči sestanek pol. kluba J. D. S. se bode vršil v četrtek, 4. avgusta t. l. v veliki restavracijski dvorani hotela pri Kroni ob pol 21 uri. Predsednik.

Sestanek. Vsi gospodje, ki so z uspehom zvršili tajniški tečaj v Murski Soboti, se pozivajo na sestanek v gostilno Turk na den 7. avgusta t. l. ob 11 uri dopoldne. Pridite vsi!

Aesopova fabula. S člankom spisanim pod tem naslovom v zadnjih »Novinah« je Kleklnova gárda pač doségla više nesramnosti in vüpamo, da bode Klekl z vso svojo imuniteto dobo pri sodnji zaslužen plačilo. Té članek nam poleg najnižje umázanosti, dokazuje pálik, kak ništerni duhovniki zaničujejo vse, kar je slovenskoga in poveljujejo, kar je Madžarsko in madžaronsko. Kdor ne dela v tom zmislu, tega bi oni uničili, če bi ga mogli. Hvála Bogi ni pa več daleč čas, gda bodo túdi oni za svojo nesramno veleizdajniško delovanje dobili že zdávnej zaslužen plačilo. Mi za dánes samo priporočamo vsim, štere napáda tá najumázanejša Kleklnova cunjá, da si iz tega ne storijo nikaj, ár rávno ti napádi so poštenim Jugoslovánom v dokáz, da so na právom poti. Na strupu šteroga siplje Klekl in njegova gárda na poštene ljúdi v Prekmurji, se bodo pa Klekl in njegovi trabanti sami zastrupili. — Stvár pride pred sodnijo, pa bodemo ešče od nji govorili.

Res značilno. Gosp. kaplan Berden v D. Lendavi, ki je túdi urednik »Novin«, je svojo asistenco pri meši na Petrov dan odpovedal. Vdal se je šele energičnemu nastopu vernih držávljanov, a takoj po meši túdi tem poslal račun v zneski 80 dinárjev za asistenco. Takši duhovnikov nas v Jugosláviji — obvaruj o Gospod!

Občinski lov. Občina Strehovci oddaja potem licitacije svoj lov v nedeljo 31. julija t. l. popoldne ob 1 uri v občinskem uradu. Pozor lovci!

Merodajnim faktorjem na znanje. Pri sestanku vojni invalidov v nedeljo 24. tm. so se ti britko pritoževali, da se jih pri prodaji dr. Kukovčeve mele ne vpošteva. Po našem mnenju bi morali priti pač rávno vojni invalidi pri takši dobrodelni akciji kot prvi v poštev, ár je velika večina teh revežev za vsako delo skoraj popolnoma nesposobna. Rente ne dobivajo po večini še sploh nobene, beračiti jih je sram, pa bi bilo pač vmestno, da njim idejo naše oblasti v vsakem pogledu na roko, kak je to običaj po celi Jugosláviji. Prosimo, da merodajna oblast izda tozadeven ukáz na prodajalce té mele.

Automobilna zveza Gornja Radgona — Maribor. 23. julija t. l. počel je zopet reden avtomobilski promet med G. Radgono in Mariborom. Iz Radgone odhája auto ob pol 6. uri zjutraj a iz Maribora, glavni kolodvor, ob 3 uri popoldne. V Maribor prihaja ob 8 uri dopoldne a v G. Radgono ob 6 uri popoldne. Avtomobil ob četrtki ne vozi.

✓ **Madjarskemu učitelju Ruži** svetujemo, da naj gre v bodoče, kadar ima »pod kapo«, rajše spat, nego da bi zabavljaj po gostilnah in kavarnah čez »Kranjce«, ker se mu sicer zna zgoditi, da se bo moral pokoriti za svojo odkritosrčnost, s katero kaže svoja prijateljska čutila nasproti »Kranjcem«. Túdi slava takih pijanih muh mora imeti enkrat svoj konec, kakor ga je imel že marsikateri pojav madjarske megalomanije.

Zahvála. Občinski urad v Murski Soboti izreka g. odvetniku Šömen Ludviku v Murski Soboti v imenu občine in obč. ubogih najtoplejšo zahvalo za vellkodušen dar 1000 K., katere je poklonil občini kot ustanovo za zidanje hiralnice za občinske uboge. Obenem se obrača podpisani obč. urad na vse prijatelje siromakov, da po možnosti prispevajo v isti namen, da se bo moglo v doglednem času začeti s res potrebno zidavo hiše za obč. reveže. Občinski urad, Murska Sobota.

Vojni ujetniki se vračajo iz Rusije. V zadnjem času se vračajo večje skupine jugoslovanskih vojnih ujetnikov iz Rusije. Med zadnjimi transporti je bilo največ Vojvodincev in le kakih 10 odstotkov iz ostalih krajev Jugoslavije.

Zadružna tvornica gospodarskih strojev. Ministrstvo za agrarno reformo je kupilo na Dunaju popolnoma urejeno tvornico gospodarskih strojev ter jo namerava premestiti v najkrajšem času v naše kraje. Kje bo postavljena ta nova tvornica, do sedaj še ni rešeno. Za enkrat je predvidenih 50.000 deležev po 50 dinarjev. Člani te zadružne tvornice bi bili v prvi vrsti poljedelci in delavci. Vsak član bi moral plačati 5 din. vpisnine in podpisati vsaj en delež. Podjetje se bo bavilo z izdelovanjem poljedelskih strojev in orodja in izvajanjem tehničnih del, ki se tičejo gospodarstva in lesne industrije.

Slovensko naselbino v Pueblu v Ameriki uničila povodenj. V mestu Pueblu je bila precej velika in bogata slovenska naselbina. Mesto Pueblo in osobito pa še slovensko naselbino je preplavila povodenj. Dež in osobito toča je bila tako debela in je padala z tako silo, da je prebijala strehe, pobijala ljúdi in živino. Začasa neurja je bila popolna tema in v temi je začelo mesto goreti kar na petih krajih. Voda je naraščala dva dni in dosegla višino 15 čevljev. Ljudje so bežali iz mesta na bližnje hribe, a tudi tamkaj jim je segala voda do prs. Slovensko naselbino je valovje čisto odplavalo in jo odneslo bogzna kam. Koliko Slovencev je zgubilo življenje v valovju, še do danes ni dognano.

Oblika roke in izbiranje žene. Neko angleško društvo priporoča moškim, ki se mislijo ženiti naj se ne zaroče prej, dokler ne preštudirajo oblik rok izvoljenke. Roke da ravnotako razkrivajo značaj človeka, kakor usta in oči. Tako n. pr. ima deklica, ki je dobra hišna gospodinja take roke širokih dlani z močnimi in često debelimi prsti, od katerih je palec najbolj razvit. Nasprotno pa ženske, ki imajo lepe in ozke roke, le redkokdaj postanejo dobre gospodinjice. Dekleta, ki izbirajo moža, morajo gledati na to, ali puši pipo ali cigarete, ali ima čisto perilo in kako se obnaša pri plačevanju. Paziti se more túdi na to, ali nosi klobuk naravno, ali postrani in v kakem položaju najraje spi. Iz vsega tega se more sklepati, ali je prijazen, pedantičen, energičen, nervozen ali ohol.

Vprašanje cerkvenih zvonov. Že nekaj dni sem se hudujejo naši klerikalni časopisi na našo vlado in zahtevajo od nje, naj vrne našim cerkvam zvonove, ki so jih pobrali Avstrijci in Madžari po zvonikih in jih hoteli proliti v topove in granate. Takrat ko so jemali Avstrijci zvonove, so klerikalci lepo molčali in poklanjali Avstriji zvonove, nikdo se ni upal protestirati. Za morilna orožja so klerikalni duhovniki darovali zvonove, ki jih je kupilo ljudstvo z dragim denarjem, danes pa ti isti zahtevajo, da naj jim Jugoslavija vrne to kar so oni darovali Avstriji. Večje demagoštvo si je res težko zamisliti.

Borza. Zagreb, devize: Dunaj 18.95—19.05, Berlin 215.75—216.50, Budimpešta 50.50—51.—, Bukarešta 224.—, Italija 733—738, London 592—596, Newyork kabel 165.50—167.—, ček 163.50—164.—, Praga 214.50—215.50, Švica 2700. — Valute: dolar 162—162.50, avstrijske krone 19.50—21, funt 570, napoleoni 548—555, Nem. marke 216—217, leji 220—228, lire 732—734.

Trgovina z devizami dovoljena. Finančno ministerstvo je dovolilo prosto trgovino z devizami. Zabranjen je samo izvoz zlata in srebra ter bančnih novčanic čez 2000 dinarjev.

Prekmurski Glasnik naj ne manjka v nobeni hiši v Prekmurju.

RÁZNO.

Zgübila se edna denárnica z denárjem in ráznim pismam pri Ledavski kopališči. Poštenu nájditeľ naj prekdá uredništvu Prekm. Glásnika. Dobi lepo nagrádo.

Nájdena je edne denárnica z denárjem in ráznim pismam. Lástnik lahko prevzeme v uredništvu Prekmurskega Glásnika.

Zgübljeno. Neka gospodičina je na poti iz Murske Sobotice v Beltinci s kola zgübila solčnik. Poštenu najditeľ naj ga odda pri policiji v Murski Soboti; dobo de lepo nagrado.

Madžari bodo izročili Zapádnó Ogrsko Austriji. Madžarska delegácija v Parizu odločno dementiro vesti, češ da se ništerne militaristišne ali monarhistične skupine na Madžarskem bránijo izročiti Zapádnó Ogrsko Austriji in da zahtevajo določitev roka za novo pogodbo z Austrijo. — Túdi tú bodo mogli Madžari odstopiti tisti del zemljé, štéro jo je trianonska pogodba določila Austriji, kak Prekmurje Jugosláviji. Ne pomága nikše hujskanje, ár pogodba je pogodba, štéra se more izvršiti.

Razoroženje Madžarske. Antanina vojaška kontrolna komisija, štéra obstoji iz 110 italijanskih, 37 francoskih, 7 angleških in 2 japonskih oficirov, je prišla v torek pod vodstvom generála Sucharina v Budapešt.

Svoboda na Madžarskem. Iz Budapešta poročajo, da je madžarska vlada ukázala odstraniti in vničiti vsa dela Karla Marxa kak túdi rázne druge svobodomiselné knjige. Ponávlja se tedaj kos srednjeveške zgodovine. Kdo stoji za Horthyjovo vládo? Püšpeki z duhovščino pa madžarski mágnáti. Njihov interes zahteva, da ljudstvo uživa kar najmanj svobode in da ostáne vedno na pol otrok, šterim rázni »višji« določajo, kaj sme čteti in kak sme misliti. Če bi pri tem meli za cilj visoko ideálno narodnost, bi to nej bilo tak napačno. Toda njihov cilj je, da ohranijo svoje jezeroletne predpravice. Zdáj pa primerjaj, čtenjár, ki ne poznaš pápeževó bulo Sylabus, madžarsko »svobodoljubnost« z ono, ki jo pri nás oznánjajo pristáši čarne internacionále. Dokler izpodkopávajo avtoriteto mláde, komaj osvobojene držáve, so pač svobodoljubni in napredni kak redko kdo; liki pa májo oblast v rokaj, zadúše vsako gibanje, štéro prihája v nasprotje z njihovo oblastjo. Oblást in absolutna pokorščina, to sta temeljna principa klerikalnega naziranja,

Novi adjutánt regenta. Za prvoga adjutánta prestolonaslednika regenta Aleksandra bo imenovan generál Hadžič bivši vojni minister.

✓ **Velika železniška nesreča pri Sisku.** Dne 20. julija t. l. se je pri Sisku zgodila velika železniška nesreča. Orient-ekspres, ki je vozil iz Beograda, je zapeljal ob 18.30 na mostu čez Kolpo med Capragom in Siskom v oddelek vojaštva, ki se je vračal z vežbanja in je šel ravno preko mostu. Proga naredi pred mostom ovinek in je vrh tega obraščena z grmovjem, zato je strojevodja zapazil vojake šele, ko je bila nesreča že neizogibna in ni mogel več vlaka ustaviti. Ker je most ozek, se vojaki túdi niso mogli umakniti in drveča lokomotiva je zavozila sredi med nje. Učinek je bil strahovit. Trije vojaki so obležali na tleh popolnoma razmesarjeni in takoj mrtvi. Sedem jih je bilo težko poškodovanih, da ni upanja, da bi ostal kdo pri življenju. Lahko ranjenih je večje število. Mrtvece in ranjence so prepeljali v službenem vezu ekspresa v Sisak. Lokomotiva je je bila spredaj in spodaj vsa krvava. Krivdo na strahoviti nesreči pripisujejo neprevidnosti poveljujočega oficirja, ki je vodil vojake preko mostu,



POLITIČNI PREGLED.

✓**RUSIJA UMIRA.** Rusija, ednok največja i najbogatejša država na sveti, gnes od lakote umira. Jezero i jezero izstrádani ljudij tam umira, den za dnévom. Že prihájajo obupni i v srce ségajoči glási: pomagajte Rusiji, da ne umre od gláda. I što je tomí kriv? Oni od Bogi i že od vsej malo pametna misleči ljudih prokleti komunizem, šteri je od leta 1917 vpropasto samo v Rusiji na milijone ljudi. Zdaj, kak té beštije v človeškoj podobí: Trockij, Ljenin i drügi vidijo, da so na nikoj spravili okoli 100 milijonov ljudi z svojo zverinskov komunističnov vládov, z pozdignjenimi rokámi prosijo za pomoč pri vsej državaj sveta. Amerika se je prva oglásila, da de pomagá, ali samo pod sledéčimi pogoji: 1) Takojšnja demobilizácija celokupne erdéče armáde. 2) Takojšnja uvedba osebne i tiskovne slobode te vsej drügi državlanski sloboščin, štere uživajo državlani drügi kulturni držav. 3) Takojšnji razpis volitev v rusko vstavotvorno skupščino. Što razmi té Amerikánske zahteve, tisti včasí spozna, da v Rusiji, gde komunisti vládajo o slobodi, štero mi uživamo niti guča nega. Tam človik nesmi niti usta odprejti, nej pisati v novine, ali pa cejlo po svojoj volji voliti. Kmet nešče obdelávati polje, ár zná ka pridejo komunisti kak de vse zrelo i mu vse poberéjo, a njega či de kaj gučao, obesili na prvo drevo i mu hižo vužgéjo. Vsled toga je nastopila lakota, štera bode spametovala tídi komuniste. V Rusiji so komunisti živeli do zdaj na račun kmeta i tak nekak so šтели napraviti tídi naši komunisti. Mislili so si: Králja i vse ministre postrelati, zatim vstváriti vládo komunistov kak je v Rusiji; vsakšega šteri bi delao proti komunistovski vládi bi obesili i lepo živeli brez dela na račun kmeta, šteroga mo prisiliti, da de orao za nás, sejao, žeo, mláto i mleo. Pa so se zmotili kak oni v Rusiji, ár se batina zdaj obrné, pa de húdo zločincem šteri se imenujejo komunisti

KMETIJSTVO.

Koliko zemlje se je že razdelilo po agrarni reformi. Ministrstvo agrarne reforme je prejelo podatke o razdelitvi veleposestev. Po teh podatkih se je razdelilo med kmete doslej v Vojvodini od 772 tisoč oralov, a v Hrvatski in Slavoniji od 428.000 oralov 200.000 oralov.

Celokupni naš izvoz v prvih štirih mesecih je znašao 786 milijonov dinárov. Med tem je bilo samo poljskih pridelkov in živine za 622 milijonov dinárov. Láni smo izvozili v 9 mesecih blága za 710 milijonov, torej smo letos v 4 mesecih prekosili lanski 9mesečni izvoz za 76 milijonov dinárov. Zanimivo je tídi to, da je bio láni na prvem mestí kak izvozni predmet les, letos pa so poljski pridelki in živina.

Promet v newyorškem pristanišču. Meseca mája se je izvozilo iz pristanišča v Newyorku blága v vrednosti 103,837.000 dolarjev proti izvozu v aprilu v vrednosti 126,540,000 dolarjev in proti 330,301.000 dolarjev v máju je zuašala 110,007.000 dolarjev proti 124,926.000 dolarjev v aprilu in 224,033.000 dolarjev v máju 1920.

Cerkveni zvoni

právi iz bronca, jamstvo na desét let. V magazini okoli 50 falátov, rázne velikosti pri: **METALLUM D. D., Zagreb** Ilica 134. Telef 1—98.

Zahtevajte cenovnike!

RAZGLAŠÚJTE v „PREKM. GLASNIKI“!

Odgovorni urednik: Tone Vahtar. Tisk: „Prekmurska Tiskarna“ v M. Soboti. Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Prekm. Glasnika.“

Prodaja posestva

Andreas Ertl proda svojo lepo posestvo v Vratja vasi (Frattendorf) št. 13, pošta Gornji Cmurek, okraj Maribor. Posestvo obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja. Vse novo in moderno vrejeno. K posestvu spada 25 johov zemlje; polja, travniki, sadovniki in gozdi, vse najbolje obdelano. K temu spada tudi vse gospodarsko orodje in vozovi z živino in gospodarskimi stroji. Celo posestvo je oddaljeno od železniške postaje četr ure. Vse, kakor stoji in leži, se po kupnji lahko takoj prevzame.

Leder, kože in poplati.

Küpujem vsefelé kože, tídi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tídi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

? ŠČÉTE KAJ KÜPITI ?
ALI
MÁTE KAJ ODATI ?

Razglašújte v „Prekmurskom Glásniku“!

Pohišstvo za trgovino

dva pulta, dve štelaze in drugo je k oddaji pri **Gomboci**, gostilničari v Gerlinci.

POZOR

gostilničarji!

Dobro ljutomersko vino leta 1919. lastnega pridelka po K 10.— do K 17.50 proda vsako množino: **Franc Seršen** v Ljutomeru.

SAMO EDNOK

probajte pri meni kúpivati leder, poplate pa drüge čevljárske potrebščine, nigdár nete šli v drügo trgovino. **Franc Cör** trgovec v Murški Soboti.

Fal cena! Dobro blágo!

Na znánje dámo, ka se je 22. junija 1921.

ODPRLA

PREKMURSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v MURSKI SOBOTI

CERKVENA ULICA ŠTEV. 191.

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnim. Za najmanjše interesiranje brezi drügh stroškov, kak intereši, šteri do dosta manjši, kak vsej drügh bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala največše interese.

Slüžbeni dnévi: pondejlek, srejsda i sobota od 8—12.